

روز شمار

چهار شنبه

۲۱ مرداد ۱۳۶۶

۱۶ ذیحجه ۱۴۰۷

۱۲ اوت ۱۹۸۷

۳۲۴

دشمن در ساعت یک بامداد با اجرای آتش شدید توپخانه به روی ارتفاعات منطقه سردشت، پاتک سنگینی را برای تصرف بلندی‌های «بلفت» و «دوپازا» آغاز کرد. در این حمله که با شرکت گردان‌های ۲ و ۳ تیپ ۱۸ پیاده عراق - که دیروز وارد منطقه شده بودند - و دو گردان کماندویی، انجام شد،^(۱) ابتدا نیروهای خودی با مقاومت نیروهای مهاجم، دشمن را در پشت مواضع خود متوقف کردند و تلفاتی بر آنها وارد آوردند، اما پس از ساعتی، دشمن با استعداد بیش‌تری وارد عمل شد.^(۲) و با جایگزین کردن سریع نیروهایش و فشار بر آنها برای پیش‌روی، از چند محور به‌سوی قله اصلی بلفت هجوم آورد و موفق شد تا ساعت ۵:۳۰ صبح ضمن تصرف نوک بلفت، نیروهای خودی را از این ارتفاع به عقب براند. در حالی‌که تلاش دشمن در این نقطه با تقویت مداوم نیرو و وارد کردن یک گردان دیگر برای پیش‌روی بیش‌تر ادامه داشت، توپخانه و ادوات خودی قله اصلی بلفت را هدف قرار دادند و آتش پرحجمی را روی دشمن اجرا کردند. از سوی دیگر، نیروهای پیاده خودی نیز در فاصله‌ای از قله بلفت متوقف شدند و به مقابله با دشمن پرداختند. در این حال، دشمن که با آتش گسترده و پایداری نیروهای خودی روبه‌رو شده بود، پس از طی مسافتی از قله اصلی، مجبور به توقف شد و در برابر نیروهای خودی آرایش گرفت.^(۳) از سوی دیگر، چون حفظ ارتفاع اصلی بلفت برای عراق بسیار مهم بود، فرمانده سپاه پنجم عراق با مشاهده فشارهای وارده بر نیروهای تحت امر خود، دستور شدیدالحنی را به فرمانده تیپ ۱۸ پیاده ابلاغ کرد. - که این فرمان عیناً به رده‌های پایین‌تر ابلاغ شد. - در بخشی از این دستور آمده است: «از فرماندهی سپاه دستور رسیده که پایین نیایید. اگر کسی از شما خواست عقب‌نشینی کند، قبل از آن‌که او را بکشیم، او خودش را بکشد.» در چنین وضعیتی برادران مسئول تیپ نبی‌اکرم (ص) با حضور در منطقه، به سرعت نیروهای خود را که تا حدودی دچار پراکندگی شده بود، سازمان‌دهی کردند و پس از هم‌آهنگی با توپخانه‌های خودی،

برای بازپس‌گیری منطقه وارد عمل شدند و پس از چند ساعت درگیری توانستند تا ساعت ۱۱ صبح، قله اصلی را بار دیگر آزاد کنند. دشمن در این حمله با تحمل تلفات سنگین و دادن ۳۰ اسیر، مجبور به عقب نشینی از منطقه شد. (۴)

رزمندگان اسلام نیروهای عراقی را یکی یکی از سنگرهایشان بیرون می‌آورند.

هم‌زمان با درگیری شدید در بلفت، هواپیماهای دشمن چهاربار در ساعات ۸ و ۱۰: ۱۱ بخش شمالی “دوپازا” و منطقه را بمباران کردند و دو هلی‌کوپتر عراقی نیز بخش جنوبی دوپازا را هدف قرار دادند. (۵)

۳۲۵

در منطقه سردشت، هواپیماهای عراقی تپه‌های اطراف “قلعه بیوران پایین” و “تاوق” را بمباران کردند که بر اثر آن، یک غیرنظامی در روستای بیوران پایین و یک تن دیگر در روستای تاوق شهید شدند. (۶) روزنامه “الثوره” چاپ بغداد در مورد حملات عراق به مراکز اقتصادی نوشت: «عراق به حمله علیه تأسیسات نفتی ایران ادامه داده و دامنه این حملات را به دیگر تأسیسات اقتصادی ایران گسترش خواهد داد تا از این طریق توانایی نظامی - سیاسی و اقتصادی ایران را تحلیل ببرد تا این‌که این کشور به ندای عقل پاسخ مساعد دهد.» (۷)

افراد ضدانقلاب با اجرای چند کمین و حمله به یگان‌های سپاه، ژاندارمری و ارتش در منطقه سردشت، مهاباد، ارومیه، پیرانشهر و سنندج، چندین تن از نیروهای خودی را شهید یا زخمی کردند. در منطقه سردشت، تعدادی از نیروهای سپاه و ژاندارمری که برای کمک به نیروهای پایگاه "میرآباد" - که مورد حمله قرار گرفته بودند - به‌سوی منطقه درگیری حرکت می‌کردند، بین پایگاه "موسی‌لان" و "علی‌آباد"، به کمین نیروهای حزب دمکرات برخورد کردند که در این درگیری، ۲۵ تن از نیروهای خودی از جمله مسئول حفاظت اطلاعات، مسئول موتوری قرارگاه حمزه (ع) و برادر شمس فرمانده پایگاه میرآباد به شهادت رسیدند و شش تن از افراد ژاندارمری نیز به اسارت ضدانقلاب درآمدند.^(۸) در مرز مریوان نیز چند واحد سازمان مجاهدین خلق با پشتیبانی آتش توپخانه عراق، به دو پایگاه ارتش در حوالی چای سبز "توتمان‌یک" حمله کردند که پایگاه اولی با وجود مقاومت نیروهای مستقر در آن، پس از یک درگیری شدید، سقوط کرد. در این پایگاه، سه تن از افراد ارتش شهید و چهار تن زخمی شدند و ۱۰ تن نیز به اسارت درآمدند. نیروهای پایگاه دوم نیز با حفظ هوشیاری توانستند بدون وارد آمدن آسیب جدی، پایگاه را از خطر سقوط نجات دهند.^(۹)

در این حال "رادیو مجاهد" با قطع برنامه‌های خود، ادعا کرد که نیروهای این سازمان در حملات خود پنج پایگاه را در منطقه به تصرف در آورده یا به آتش کشیده‌اند.^(۱۰) از سوی دیگر در منطقه سقز نیروهای ضدانقلاب با کمین در مسیر حرکت یک واحد رزمی سپاه به‌سوی پایگاه "هرمیله" در ارتفاعات "استاد مصطفی"، شش تن از افراد این واحد را شهید کردند و یک دستگاه بولدوزر آنها را به آتش کشیدند.^(۱۱)

در روستای "قورغان" از توابع شهرستان مهاباد نیز تأمین‌های کنار جاده مورد حمله چته‌های حزب دمکرات قرار گرفتند که بر اثر آن، چهار تن از نیروهای خودی شهید شدند. در پی این حادثه، با رسیدن گروه ضربت به منطقه، درگیری بار دیگر آغاز شد که طی آن، فرمانده نیروهای ضدانقلاب به‌نام "جعفر بخاری" به هلاکت رسید و پنج تن از آنها نیز زخمی شدند.^(۱۲) در اطراف شهرستان ارومیه هم نیروهای خودی دوبار با افراد حزب دمکرات درگیر شدند. در درگیری برادران سپاه با نیروهای این حزب در روستای "مافران" از بخش "برادوست"، سه تن از ضدانقلاب کشته شدند.* همچنین نیروهای این حزب در این منطقه با حمله به یکی از پایگاه‌های ژاندارمری دو تن دیگر را مجروح کردند.^(۱۳) نیروهای پایگاه‌های

* رادیو صدای کردستان پس از ۱۰ روز اسامی این سه تن را اعلام و ادعا کرد که از نیروهای دولتی نیز سه تن کشته شده‌اند.

“موسلان”، “بریتا”، “کجل‌آباد” و مرکز گردان رزمی “علی ولی‌الله” در محور پیرانشهر- سردشت نیز با عناصر ضدانقلاب درگیر شدند که این مقاومت یک شهید، شش مجروح و چهار مفقود در پی داشت. (۱۴) از سوی دیگر، در سنجندج نیروهای گشت در محله “گیجار”، یکی از عوامل گروهک کومه‌له را همراه با تجهیزات انفرادی و مقدار زیادی نامه و پیام‌های ارسالی از عراق، دست‌گیر کردند. (۱۵)

۳۲۷

به گزارش روابط عمومی قرارگاه رمضان، نیروهای اتحادیه میهنی کردستان عراق و حزب دمکرات این کشور در حمله‌ای “قلعه کانیکار” و پایگاه‌های اطراف آن در استان اربیل به تصرف خود درآوردند. آسیب‌پذیری خطوط دشمن در منطقه پس از عملیات “فتح ۸”، زمینه لازم را برای چنین عملیاتی فراهم آورده است. در این عملیات کلیه پایگاه‌های اطراف “قلعه کانیکار” در ۹ کیلومتری شمال شرقی شهر “اتروش” به تصرف پیش‌مرگان کرد درآمد و افراد مستقر در آنها کشته یا زخمی شدند. همچنین در این درگیری یک قبضه توپ ۱۲۵ میلی‌متری و چندین خودرو نظامی به آتش کشیده و مقادیری سلاح به غنیمت نیروهای خودی درآمد. (۱۶)

۳۲۸

“کاروان غدیر” استان یزد به استعداد سه گردان و با عنوان “پیش‌قراولان منتقمان فاجعه مکه معظمه” راهی جبهه‌های نبرد شدند. این نیروها که از برادران داوطلب بسیجی و سربازان پاسدار هستند، پس از گذراندن دوره آموزش، امروز در مراسمی با سردادن شعارهایی چون “مرگ بر امریکا”، “خلیج‌فارس ایران محل دفن ریگان”، “جنگ جنگ تا پیروزی”، در میان بدرقه مردم و خانواده‌هایشان عازم میدان‌های جنگ شدند. همچنین بر اساس گزارش‌های رسیده، بسیاری از داوطلبان رزمی تخصصی از شهرهای قروه، اراک، سرخس، گناباد، مرنند، “بیل‌سوار”، همدان، کرمان و تربت حیدریه به سوی جبهه‌ها حرکت کردند. (۱۷)

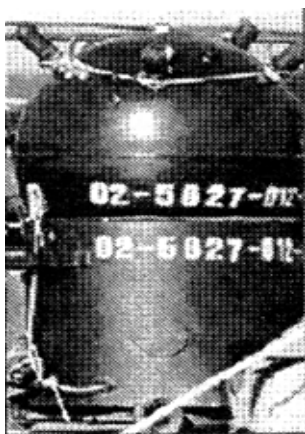
۳۲۹

نخست‌وزیر در پایان جلسه امروز هیئت دولت، مواضع جمهوری اسلامی ایران را درباره اقدامات اخیر فرانسه و انگلیس، از سرگیری حملات عراق به مراکز اقتصادی، امنیت خلیج‌فارس و قطع‌نامه اخیر شورای امنیت اعلام کرد و در پاسخ به این پرسش که موضع ایران در مورد حرکت اخیر فرانسه و انگلیس در اعزام مین‌روب به خلیج‌فارس چیست؟ گفت: «ما همواره اعلام کرده‌ایم که در خلیج‌فارس، هیچ تنش‌جی وجود نداشت و این تنشج را امریکا با خود به منطقه آورده است. «وی افزود: «ما بارها اعلام کرده‌ایم، امنیت منطقه

تنها باید توسط ملت‌های منطقه حفظ شود و هر نوع حضور قدرت‌های خارجی، به افزایش تشنج دامن خواهد زد و استمرار حضور آمریکا در منطقه جز این‌که ضربات پی‌درپی را در وضعیت متشنج خلیج‌فارس متوجه پرستیژ و حیثیت آمریکا بکند، هیچ نتیجه سودمندی برای غرب و به خصوص آمریکا نخواهد داشت. « نخست‌وزیر در مورد رفتار متناقض کشورهای عربی با قطع‌نامه ۵۹۸ شورای امنیت گفت: « تعجب ما از سازمان‌های بین‌المللی و کشورهای عضو شورای امنیت این است که چرا نسبت به نقض قطع‌نامه اخیر شورای امنیت توسط آمریکا بی‌تفاوت هستند ولی در عین حال طالب اجرای قطع‌نامه مزبور هستند؟! قطع‌نامه اخیر شورای امنیت و نظایر آن به هیچ‌وجه نمی‌توانند تضمین‌کننده صلحی در منطقه باشند، زیرا شرایط به حق ما در آن دیده نمی‌شود. » (۱۸)

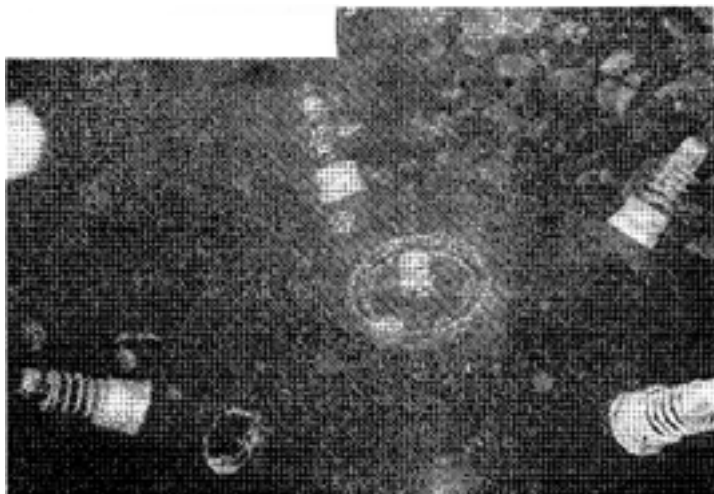
۳۳۰

در پی برخورد کشتی «تکزا کوکارابین» به مین در خارج از خلیج فارس [ر. ک به: ۱۳۶۶/۵/۱۹ - ۲۹۸] و اعلام آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای مین روی منطقه، آقای «سرمدمی» سخن‌گوی وزارت امور خارجه با تأکید بر آمادگی جدی و قطعی جمهوری اسلامی ایران برای همکاری با امارات متحده عربی در این زمینه، اعلام کرد: « جمهوری اسلامی ایران با ارسال پیام‌هایی برای مسئولین امارات متحده عربی و از جمله حاکم «فجیره» و از طریق کاردار امارات در تهران به اطلاع مقامات امارات متحده عربی رسانده است که آماده است تا با کشتی‌ها و هلی‌کوپترهای مین‌یاب، عملیات پاک‌سازی آب‌های امارات متحده عربی و شیخ‌نشین فجیره را انجام دهد. » (۱۹)

SADF-02
Mine

از سوی دیگر، در پی اعلام آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای پاک‌سازی آب‌های خلیج فارس و دریای عمان از مین، امیرنشین فجیره، آب‌های اطراف بندر فجیره را منطقه ممنوعه اعلام کرد. خبرگزاری آلمان گزارش داد: « در پیامی که به طور مکرر از رادیو امارات متحده عربی پخش می‌شد، به تمام کشتی‌ها اخطار داده شد که حداقل دو کیلومتر از ناحیه ساحلی با عرض جغرافیایی ۲۵ درجه و طول جغرافیایی ۵۶ درجه فاصله بگیرند. » (۲۰) شرکت بیمه لویدز لندن نیز اعلام کرد: « برای نخستین بار « بیمه ویژه خطرات جنگی » در مورد کشتی‌هایی که در دریای عمان تردد می‌کنند، اجرا خواهد شد. » خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر گزارش داد: « نرخ این بیمه یک‌صد و بیست و

مین‌هایی که آمریکا ادعا می‌کند ایرانیان در خلیج فارس کار گذاشته‌اند .

پنج هزارم قیمت کشتی بیمه‌شده خواهد بود . شرکت لویترز ضرورت اتخاذ این تصمیم را کشف تعدادی مین در مدخل خلیج فارس عنوان کرد . « (۲۱)

۳۳۱

از آغاز جنگ تحمیلی تاکنون ، ۱۰۲ فروند کشتی یونانی در خلیج فارس مورد حمله قرار گرفته‌اند ، رییس اتحادیه ملوانان یونان با اعلام این آمار افزود : « در این حوادث ، ۹ ملوان یونانی و ۱۵ ملوان غیریونانی کشته و ۳۲ تن دیگر مجروح شده اند . در این مدت جمعاً ۲۳۸ فروند کشتی در خلیج فارس مورد اصابت قرار گرفته است که ۴۳/۲۸ درصد آنها یونانی بودند . « (۲۲)

۳۳۲

تغییر موضع انگلستان و اعزام کشتی مین‌روب به خلیج فارس [ر . ک به : ۱۳۶۶/۵/۲۰ - ۳۱۷] بازتاب گسترده‌ای در محافل سیاسی این کشور داشته است . وزیر دفاع پیشین انگلستان از حزب کارگر ، در یک نشست تلویزیونی ، تاجر را متهم کرد که این تصمیم را زیر فشار کاخ سفید و تنها برای راضی کردن رونالد ریگان رییس جمهور امریکا ، اتخاذ کرده است . « مارگارت تاجر » نخست وزیر انگلستان درباره ادعای مخالفان اعزام کشتی مین‌روب به خلیج فارس گفت : « اگر مین وجود دارد ، نفت کش و کشتی جنگی انگلستان نیز در منطقه آمد

و شد می‌کند، بنابراین چرا فرستادن مین‌روب باعث تعجب شما می‌شود. « خبرگزاری فرانسه با مخابره این خبر به نقل از تاچر افزود: « در این تصمیم تسلیم فشار امریکا نشده‌ام و طی چند روز اخیر کاملاً در جریان رخ داده‌های خلیج فارس بودم. » (۲۳)

رادیو بی.بی.سی. نیز در توجیه این تغییر موضع، گفت: « تنها کم‌تر از دو هفته قبل بود که انگلستان به طور نسبتاً علنی درخواست واشنگتن را برای مین‌روبی در منطقه خلیج فارس رد کرده است اما بعد از کشف چند مین در دریای عمان، خصوصاً مینی که یک نفت‌کش امریکایی را مورد اصابت قرار داد، بریتانیا بالاخره تصمیم گرفت که نیروی کوچکی را برای مین‌روبی به آن‌جا گسیل دارد. دریای عمان در آن سوی خلیج فارس و در جنوب تنگه هرمز واقع شده و تاکنون و تا قبل از این حادثه، از مین پاک بوده است و استدلال انگلیس این است که کشتی‌های این کشور هم اکنون با خطری مواجه می‌باشند که قبلاً تصور آن را نمی‌کردند و نیاز به حمایت دارند و تا زمانی که تنها چهار کشتی مین‌یاب در این کار شرکت دارد. نقش آنها تنها کمک به کشتی‌های انگلیس می‌باشد نه این‌که شکلی جدید از عملیات مشترک بریتانیا و امریکا برای پاک‌سازی خلیج فارس باشد. » (۲۴)

۳۳۳

در پی تصمیم اخیر فرانسه و انگلیس در مورد اعزام کشتی مین‌یاب به خلیج فارس، احتمال تغییر موضع قبلی ایتالیا درباره اعزام کشتی مین‌روب به این منطقه، افزایش یافت. پس از نشست هیئت دولت این کشور و بررسی اوضاع خلیج فارس، « والرئو زانونه » وزیر دفاع ایتالیا گفت: « دولت ایتالیا در حال حاضر به این نتیجه رسیده است که اوضاع خلیج [فارس] تغییر کرده است. « خبرگزاری « تانیوگ » با اعلام این خبر به نقل از وی افزود: « تصمیم احتمالی ایتالیا درباره فرستادن کشتی‌های مین‌روب و کشتی‌های جنگی ایتالیا، ابتدا با متحدان اروپایی هم‌آهنگ خواهد شد و این تصمیم قبلاً به اطلاع پارلمان خواهد رسید. » (۲۵)

از سوی دیگر، وزیر خارجه ایتالیا، « جولئو آندرتوتی » نیز در دیدار با دبیرکل سازمان ملل متحد، ضمن پیشنهاد تشکیل و اعزام یک نیروی بین‌المللی منطقه برای مین‌روبی آب‌های خلیج فارس و دریای عمان، خواستار تشکیل کمیسیونی برای تعیین آغازگر جنگ ایران و عراق شد. (۲۶)

در همین حال، خبرگزاری فرانسه گزارش داد: « آلمان غربی به عملیات بین‌المللی مین‌روبی در منطقه خلیج فارس نخواهد پیوست و هلند نیز از آن حمایت نمی‌کند. « هانس وان دن بروک » وزیر خارجه هلند تصریح کرده‌است این کشور در حال حاضر ریاست ادواری اتحادیه نظامی اروپای غربی را به عهده دارد و از هیچ‌گونه حضور نظامی اتحادیه در خلیج فارس، حمایت نخواهد کرد. » (۲۷)

۳۳۴

سیاست خارجی آمریکا در منطقه بر محدود کردن انقلاب اسلامی، جلوگیری از نفوذ شوروی، گسترش روابط با عراق و پشتیبانی از کشورهای حاشیه خلیج فارس استوار است. «الکساندر هیگ» نامزد حزب جمهوری خواه برای ریاست جمهوری آینده آمریکا و وزیر خارجه سابق این کشور، هدف حقیقی آمریکا از پرچم‌گذاری بر نفت‌کش‌های کویتی را نه تضمین آزادی جریان نفت در خلیج فارس بلکه حفظ برتری خود بر شوروی در منطقه خواند و گفت: «کم‌تر از یک درصد کل نفتی که از خلیج فارس می‌گذرد، از جنگ ایران و عراق متأثر است. مشکل اصلی تعهدات آمریکا نسبت به کویت این است که چنانچه ایران به نیروهای آمریکایی حمله کند، این نیروها ناگزیر هستند به طریق مؤثر پاسخ این حمله را بدهند که این امر، ایران را در آغوش شوروی خواهد انداخت که عواقب شدیدی در بر خواهد داشت.» (۲۸)

۳۳۵

«نزار حمدون» سفیر عراق در آمریکا، امروز با «جورج شولتز» وزیر خارجه این کشور دیدار کرد. سفیر عراق در آمریکا با بیان این نکته که هم اکنون روابط عراق و آمریکا به اوج خود در چند دهه اخیر رسیده است، امکان محدود شدن جنگ را رد کرد. وی گفت: «جنگ ایران و عراق می‌تواند از مرزهای کنونی فراتر رفته و توسعه یابد. نباید انتظار داشت که این جنگ در صورت ادامه یافتن، به مرزهای سیاسی به‌خصوصی محدود باشد.» «نزار حمدون» افزود: «حملات عراق به تأسیسات نفتی ایران مانع صلح نیست، بلکه سرسختی، لجبختی و امتناع ایران از پذیرفتن آرای جهانی [مانع آن] می‌باشد. وی از پشتیبانی آمریکا و دیگر کشورها از موضع‌گیری مسالمت‌آمیز عراق در قبال جنگ، ابراز خرسندی کرد. (۲۹) «آنتونی کوئینتون» سفیر آمریکا در کویت نیز با بیان این مطلب که آمریکا هرگز تلاش‌های ایران برای صدور انقلاب به خارج از مرزهایش را نخواهد پذیرفت، گفت: «ما به دولت ایران مراتب نگرانی خود را از گسترش جنگ به کشورهای عربی منطقه به ویژه کویت ابراز داشته‌ایم. تهدیدات ایران علیه کویت، نشان دهنده خطرناک بودن اوضاع در منطقه خلیج فارس می‌باشد و آمریکا تهدیدات ایران را جدی تلقی می‌کند.» «کوئینتون» افزود: «امریکا جنگ را بدون غالب و مغلوب در مرزهای طبیعی خود محصور و به پایان خواهد رساند و تنها راه پایان دادن به جنگ ایران و عراق به طریق صلح‌آمیز، وارد آوردن فشار بر ایران از سوی تمامی کشورهای جهان و در رأس آنان آمریکا و شوروی می‌باشد.» وی با اشاره به این موضوع که عملیات مین‌زدایی آمریکا در آب‌های خلیج فارس ادامه خواهد یافت، ادعا کرد: «ما با این ابتکار، ایران را تحریک نمی‌کنیم و خواهان برانگیختن آن نیستیم. ما در آب‌های بین‌المللی حضور داریم و یک نیروی تجاوزگر به شمار نمی‌رویم.» (۳۰)

اجلاس فوق‌العاده وزیران خارجه کشورهای عضو اتحادیه عرب که قرار بود امروز در تونس تشکیل شود، بنا به درخواست «حافظ اسد» تا اول شهریور به تعویق افتاد. رادیو آمریکا به نقل از منابع اتحادیه اعلام کرد: «رییس جمهوری سوریه قرار است با «سلطان آل نهیان» رییس امارات متحده عربی دیدار و گفت‌وگو کند. اجلاس فوق‌العاده قرار بود خطرهای گسترش جنگ ایران و عراق به کشورهای حوزه خلیج فارس را مورد بررسی قرار دهد. تاکنون از ۲۲ کشور عضو اتحادیه، ۱۰ عضو طرح این اجلاس را تأیید کرده‌اند.»^(۳۱) روزنامه «الاتحاد» چاپ امارات نیز در سرمقاله خود از وزیران خارجه عرب خواست که یک راه‌کار مشترک جهت مهارکردن آثار منفی جنگ ایران و عراق بیابند. این روزنامه افزود: «محافظت از امنیت و ثبات امکان‌پذیر نیست، مگر آن‌که جنگ ایران و عراق متوقف شود و گفت و شنود، جانشین آتش اسلحه گردد.»^(۳۲) روزنامه «السیاسه» چاپ کویت نیز در مورد راه‌های مبارزه با ایران نوشت: «اگر جهان نخواهد با ایران از طریق نظامی درگیر شود، باید این کشور را به طور فعال‌تری منزوی ساخته و تدابیر شدید اقتصادی سیاسی علیه آن کشور اتخاذ کند تا حرکت سیاست خارجی ایران فلج شده سپس در مرحله بعدی، اوضاع داخلی آن را به هم زد.»^(۳۳) یک روزنامه عربی زبان چاپ فرانسه به نام «الحوار»، گذشت زمان را در خلیج فارس به ضرر ایران دانست و در یک ارزیابی کلی از اوضاع خلیج فارس و موقعیت ایران و عراق، نوشت: «دلایل موجود نشان می‌دهد که شدت گرفتن بحران در منطقه خلیج [فارس] و حضور روزافزون کشتی‌های جنگی ابرقدرت‌ها در منطقه خلیج فارس به نفع عراق و به زیان ایران در جریان است و در مجموع گذشت زمان به نفع عراق است. سردی مستمر روابط میان ایران و کشورهای خلیج فارس تأثیر خوش‌آیندی بر روابط عراق با کشورهای خلیج فارس خواهد داشت. تغییر افکار عمومی جهان نسبت به ایران که مهم‌ترین علامت آن قطع‌نامه اخیر سازمان ملل پیرامون جنگ عراق و ایران می‌باشد، همچنین تصمیم کشورهای مختلف عرب مانند «تونس» و «موریتانی» برای قطع روابط با ایران و یا تصمیم برخی دیگر جهت بهبود روابط با عراق همانند لیبی، از دلایل بهبود موقعیت عراق در جنگ می‌باشد. عراق هم‌اکنون حدود سه میلیون بشکه در روز نفت به خارج صادر می‌کند و این عامل نقش مهمی در تقویت موقعیت عراق در جنگ می‌باشد.»^(۳۴)

روزنامه «لوس آنجلس تایمز» در مورد اقدامات آمریکا برای تحت فشار قرار دادن ایران جهت پذیرش قطع‌نامه اخیر شورای امنیت نوشت: «دولت «ریگان» به سازمان ملل فشار می‌آورد تا سریعاً تحریم‌هایی را علیه ایران اتخاذ کنند، زیرا دولت تهران از قبول آتش‌بس شورای امنیت سازمان ملل در جنگ خلیج فارس امتناع می‌نماید.» «چارلز ردمن» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در باره اقدامات آمریکا برای تحت فشار قراردادن جمهوری اسلامی

ایران از طریق شورای امنیت سازمان ملل، گفت: «ما معتقدیم تا زمانی که تغییری در موضع منفی فعلی ایران حاصل نشود، شورای امنیت باید سریعاً فشارهایی را بر این کشور بررسی نماید. ردمن از تعیین زمان برای سازمان ملل جهت تصویب چنین اقداماتی امتناع کرد ولی پیش‌بینی نمود که شورای امنیت تحریم‌هایی (به احتمال قوی تحریم تسلیحاتی) را علیه ایران اتخاذ کند. وی افزود: «دلایلی وجود دارد که موجب می‌شود باور کنیم اعضای شورای امنیت برای انجام مسئولیت‌هایشان آمادگی دارند.» (۳۵)

۳۳۷

«ادوارد شوارد ناذره»، وزیر خارجه شوروی با ارسال نامه‌ای به «هانس دیتريش گنشر» همتای آلمانی‌اش، پشتیبانی کامل خود را از درخواست سازمان ملل مبنی بر برقراری آتش‌بس در جنگ خلیج فارس، اعلام کرد.

خبرگزاری رویتر با مخابره این خبر افزود: «شوارد ناذره در نامه خود، مخالفت شوروی را با هرگونه اعمال محدودیت برای تلاش‌های «دکوئیار» دبیرکل سازمان ملل که از سوی شورای امنیت مأمور اجرای قطع‌نامه مربوط به جنگ خلیج فارس (۵۹۸) شده است، اعلام داشت.» این خبرگزاری درباره تأیید عملکرد سیاست خارجی شوروی در مناسبات منطقه‌ای گزارش داد: «شوروی با حفظ روابط خود با ایران و عراق، اهرم توقف جنگ بین دو کشور را در دست خواهد داشت. دیپلمات‌های غربی و عربی در مسکو معتقدند دیپلماسی ماهرانه ظرف هفته‌های اخیر باعث افزایش اعتبار این کشور در جمع کشورهای عرب حوزه خلیج فارس به‌عنوان یک میانجی بالقوه در آینده بین ایران و عراق جهت پایان دادن به جنگ هفت ساله‌شان شده است. شوروی سعی دارد تا با استفاده از موقعیت مناسب برای حل مناقشه ایران و عراق، موقعیت خود را با ایفای نقشی سازنده در این زمینه، تثبیت کند. این دیپلمات‌ها در مورد ارزیابی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس از روابط ایران و شوروی می‌گویند کشورهای حوزه خلیج فارس بهبود روابط شوروی با ایران را درحالی‌که این کشور به حمایت خود از عراق ادامه می‌دهد، به عنوان تحول مثبتی که می‌تواند موقعیت‌های جدیدی برای گفت‌وگو با دولت اسلامی در تهران به وجود آورد، تلقی می‌کنند. آنها در مورد اهداف ایران از این گسترش روابط می‌گویند شاید هدف ایران تنها بهره‌برداری از شوروی باشد. باید منتظر اثرات بلندمدت تماس‌های جاری بین دو کشور بود. بهبود روابط شوروی و ایران می‌تواند به خودداری ایران از ترتیب‌اثر دادن به قطع‌نامه اخیر شورای امنیت در مورد جنگ ایران و عراق نیز کمک کند.» (۳۶)

رادیو امریکا نیز به نقل از روزنامه «نیویورک تایمز» گفت: «در این اوضاع، تمایل رژیم اسلامی ایران به کنار گذاشتن اختلافات و خصومت‌ها با همسایه شمالی‌اش مایه حیرت است. کارشناسان سیاسی شوروی و غربی این تمایل را از اشتیاق ایران به رو در رو قرار

دادن مسکو و واشنگتن و در نتیجه استفاده از یک ابرقدرت در مقابل ابرقدرت دیگر می‌دانند... اگر ایران به‌خواهد نقش یک قدرت منطقه‌ای را بازی کند - که آشکارا چنین می‌کند - دست کم به تأیید ضمنی اتحاد شوروی نیاز دارد، زیرا به نفع ایرانیان نیست که هم مسکو و هم واشنگتن را علیه خود برانگیزانند. « (۲۸)

۳۳۸

تأثیر اوضاع خلیج فارس بر جریان نفت، موضوعی است که رادیو بی. بی. سی. آن را در میزگردی با حضور کارشناسان نفت مورد بررسی قرار داد. در این میزگرد "پتربیلد" یکی از دبیران هفته‌نامه "اطلاعات نفت" چاپ لندن، با اشاره به تأثیر بسته شدن راه صدور نفت از خلیج فارس بر قیمت این کالا، میزان افزایش قیمت را مرتبط با مدت زمان دانسته و گفت: «در حال حاضر نفت زیادی از این منطقه عبور می‌کند و نمی‌توان فوراً آن را از منبع دیگری جبران کرد. فکر می‌کنم دولت‌های غربی ترجیح می‌دهند که وابستگی به خلیج فارس را کاهش دهند ولی اساساً با دو مشکل روبه‌رو هستند: قبل از هر چیز برای این که وابستگی را کم‌تر کنند، مجبور خواهند شد قیمت نفت را برای مصرف‌کنندگان خودشان بالا ببرند تا تولیدات داخلی را تشویق کنند. ولی مطمئن نیستیم که این کار طرفداران زیادی داشته باشد. مشکل دوم این است که دولت‌های غربی با حفاظت از منابع نفت داخلی خودشان، موقعیت کشورهای محافظه‌کار و دوست خود را در خلیج فارس تضعیف خواهند کرد. در خلیج فارس نمی‌شود جلو صدور نفت ایران را گرفت و در عین حال تضمین کرد که عربستان سعودی نفتش را از خلیج فارس صادر کند. اشکالات فنی اجرای این کار بسیار خواهد بود و فکر می‌کنم که دولت‌های غربی در واقع موقعیت هم‌پیمانان محافظه‌کار خود را در خلیج فارس تضعیف خواهند کرد.» (۲۹)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۶/۵/۲۱

۱- سند شماره ۱۵۰۸، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی، عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱.
۲- سند شماره ۷۴۷۷۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانده سپاه سوم قدس - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۳.
۳- سند شماره ۴۲۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۳۶۶/۵/۲۴.
۴- سند شماره ۴۲۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۳۶۶/۵/۲۴.
۵- سند شماره ۷۴۷۷۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: سپاه سوم قدس - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱ و ۳- سند شماره ۱۵۰۸، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی، عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱.
۶- سند شماره ۹۷۳۳۳، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) به فرمانده نیروی زمینی سپاه ۱۳۶۶/۵/۲۶.
۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۷، خبرگزاری یونایتدپرس، خبرگزاری رسمی عراق به نقل از روزنامه "الثوره" چاپ بغداد، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۱- سند شماره ۱۵۰۸، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی، عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱.
۲- سند شماره ۷۴۷۷۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانده سپاه سوم قدس - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۳.
۳- سند شماره ۴۲۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۳۶۶/۵/۲۴.
۴- سند شماره ۴۲۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۳۶۶/۵/۲۴.
۵- سند شماره ۷۴۷۷۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: سپاه سوم قدس - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱ و ۳- سند شماره ۱۵۰۸، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی، عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، از ۱۳۶۶/۵/۲۴ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴ ص ۱۴۸-۱۵۱.
۶- سند شماره ۹۷۳۳۳، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) به فرمانده نیروی زمینی سپاه ۱۳۶۶/۵/۲۶.
۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۷، خبرگزاری یونایتدپرس، خبرگزاری رسمی عراق به نقل از روزنامه "الثوره" چاپ بغداد، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۲۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۱، به نقل از بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۲۵- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، بن - به نقل از خبرگزاری فرانسه؛ و - خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۱۲. رم - خبرگزاری تانوک، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۲۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲، نیویورک - به نقل از خبرگزاری فرانسه.

۲۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، بن - به نقل از خبرگزاری فرانسه.

۲۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۵/۲۲، واشنگتن - به نقل از خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۶/۵/۲۲.

۲۹- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، واشنگتن - به نقل از خبرگزاری رویتر.

۳۰- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، روزنامه کویستی " القیس ".

۳۱- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص آخر، رادیو آمریکا.

۳۲- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، خبرگزاری امارات متحده به نقل از روزنامه " اتحاد ".

۳۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۵، کویستی خبرگزاری جمهوری اسلامی به نقل از روزنامه کویستی " السیاسه "، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۳۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۵۱، ص ۱۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۶، هفته نامه " الحوار " چاپ پاریس.

35- Ssnfrancisco Chronicle (P,21 Losanges Tims.) Aug 3 1987

۳۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، بن - رویتر.

۳۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۵/۲۲، صص ۴۰-۴۱، مسکو - به نقل از خبرگزاری رویتر.

۳۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۳۸، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۲، رادیو آمریکا، به نقل روزنامه نیویورک تایمز.

۳۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، صص ۳۲-۳۱، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ضمیمه خبر شماره ۴؛ و - سبند شماره ۴۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ از سپاه سوم قدس - اطلاعات، به فرمانده سپاه سوم قدس، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۸- سند شماره ۶۹۹۸۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ فرماندهی قرارگاه حمزه (ع) به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۲؛ و - سند شماره ۹۷۳۳۳، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ از فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۶.

۹- سند شماره ۰۹۷۲۲۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ ستاد سپاه ۱۱ امام حسن عسکری کردستان - ستاد مرکزی سپاه پاسداران معاونت اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۵.

۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۳/۲۵، ضمیمه شماره ۱.

۱۱- سند شماره ۰۶۹۹۸۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ از فرماندهی قرارگاه حمزه (ع)، به فرماندهی نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۲.

۱۲- سند شماره ۰۶۹۹۷۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ از فرمانده قرارگاه حمزه (ع) به ستاد مرکزی سپاه - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۵؛ و - سند شماره ۹۷۳۳۳، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع)، ۱۳۶۶/۵/۲۶.

۱۳- سند شماره ۷۰۰۰۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ از اداره اطلاعات، ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران به وزارت کشور، ۱۳۶۶/۵/۲۲.

۱۴- سند شماره ۲۸۹۱۹، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ گزارش نویسمای اطلاعاتی شماره ۲۱، نازجا معاونت عملیات اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۴، ص ۱۹.

۱۵- سند شماره ۲۹۰۱۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ گزارش نویسمای نازجا - معاونت اطلاعات معاونت و عملیات، شماره ۲۲، ۱۳۶۶/۳/۲۲، ص ۱۲.

۱۶- سند شماره ۰۲۸۹۵۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ؛ فرماندهی قرارگاه پانزده رمضان، ۱۳۶۶/۵/۲۸.

۱۷- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۴.

۱۸- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲؛ و - جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۱۲.

۱۹- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۳.

۲۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۸، منامه - به نقل از خبرنگار آلمان، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۲۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، خبرگزاری فرانسه.

۲۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۱۲، آتن - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۲۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۰، لندن - واحد مرکز خبر.